

Ders metni: İLİM ÖĞRENME VE KİTAP OKUMANIN ÖNEMİ

1. Parca:

Bir mümin, tabiri caizse ilim avcısıdır. Çünkü ilim öğrenmek, Efendimizin (sallallâhu aleyhi vesellem) ifadesiyle farzdır. Dinimiz, ilk inen ayetin verdiği mesaj doğrultusunda okuyup bilgi sahibi olmaya ciddi ehemmiyet vermiştir. Bilgi sahibi olmakla alakalı Efendimiz'in şu mübarek sözleri dikkat çekicidir: "Hikmet ve ilim müminin yitik malıdır, onu nerede bulursa alır. "İlim Çin'de (Çin gibi uzak bir yerde) de olsa alınız.

Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'de "(Ey Muhammed) De ki: hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür." buyururken ilim sahibi insanları diğer insanlardan ayrı tutarak onların yerinin ayrı olduğunu ifade buyurmuştur. Bu konuyla alakalı diğer hadisler ise.

- İlim talep etmek, Allah'ın katında nafîle namaz, oruç ve hacdan ve fisebilillah olan cihaddan efaldır.
- Ulemanın mürekkebiyle, şüheda kanı muvazene edilse, muhakkak ki, Allah yanında ulemanın mürekkebi, şühedanın kanına üstün gelecektir.
- Bir ilim talebesi, ilim tahsil etmekteyken ölüm ve ecel gelse, vefat etse, şehittir.

Nitekim bu âyetin verdiği mesajı destekler mahiyetinde Peygamber Efendimiz bir hadislerinde iki şeyin gıpta edilmeye değer olduğunu, bunlardan birisinin, Allah'ın kendisine mal verip de, o malı Allah yolunda harcamaya muvaffak kıldığı kimse, diğerinin ise kendisine hikmet (ilim) verilip de, o ilim gereğince hükmetmesi ve başkasına da o ilmi öğretmesi nasip edilen kimse olduğunu ifade buyurmuştur.

Evet, her mümin eğitim ve öğretim konusunda istekli olacak, devamlı sûrette okuyup ilmini artıracak, ilminin gereğini yapıp onu hayatına yansıtacak ve aynı zamanda öğren- diklerini başkalarıyla da paylaşacaktır.

İlim öğrenmekten maksat, bilginin insanoğluna mürşit ve rehber olması ve öğrenilen şeylerle, insanî kemâlâta giden yolların aydınlığa kavuşturulmasıdır. Binaenaleyh, rûha mâl edilmemiş bir ilim, sahibinin sırtında bir yük; insanı ulvî hedeflere tevcih etmeyen ma'rifet de bir aldanmışlıktır.

Hedef ve maksadı belirlenmiş bir ilim, sahibi için, "ile'l-ebed" devam edecek bir bereket vesîlesi ve tükenmez bir hazînedir. Bu hazîneye mâlik olanlar, yaşadıkları sürece ve ondan sonra, bir tatlı su kaynağı gibi daima ziyaret edilir ve hayra vesîle olurlar. Gönüllere şüphe ve tereddüt atan ve ruhları karartan hedefi belirlenmemiş boş faraziyeler ise ümitsiz ve bulanık rûhların, etrafında uçuşup durduğu bir erâcîf yığını ve azab vesilesidir.

Bir Başka Açıdan Okumak

İnsanın kendini ve kâinatı tanımasının belki de en temel şartı okumaktır. Evet insan iyi bir öğrenim sonucu hayata hazırlanır ve diğer insanlara faydalı olur. Ancak insan hayata hazırlanırken mutlaka çift yönlü düşünmek zorundadır. Zira bir üniversite öğrencisinin öğrenimini tamamlayana kadar on beş yıl öğrenim gördüğünü düşünürsek insanın dünya hayatına hazırlanması oldukça uzun bir süreyi kapsamaktadır. Birde dinin bize öğrettiği hayat vardır ki biz buna ahiret hayatı diyoruz ve bu hayattaki menfi yada müspet durum tamamıyla dünya hayatına bağlıdır. İyi bir hayat için ilim öğrenme gayretindeki şahıs acaba ahiret aleminde kendine çok faydası dokunacak ilimleri öğrenmede ne kadar iştiyaklıdır. Bir mü'minin bu konuda mutlaka kendini hesaba çekmesi gerekmektedir. Madem insan orada hesap verecektir öyle ise "Dünya hayatı için ilimde gösterdiğin iştiyakı "ahiretini öğrenmede neden göstermedin" hitabına maruz kalmamak için mü'min dinini mutlaka iyi öğrenmelidir ki bununda en kolay yolu da okumaktır. Evet ölüm haktır ve herkes için çok yakındır. Ahiret hayatına da dünya hayatı gibi ilmen ve fiilen hazırlıklı olunmalıdır ki sonuç hüsrana olmasın.

Bunu yaparken de elbette âdâb kabilinden ilim elde etme noktasında bilmemiz gereken bazı esaslar var:

- 1-Öğrenmenin katiyen anne-baba zoruyla olduğu düşünülmemeli.
- 2-Başarısızlık ilk anda gözü korkutmamalı.
- 3-Derse hazırlıklı ve istekli girilmeli.
- 4-Öğretmen can kulağıyla dinlenmeli.
- 5-Anlaşılmayan konular mutlaka tekrar sorulmalı.
- 6-Başarılı öğrencilerle başarının sırlarına ilişkin istişareler edilmeli.
- 7-Her zaman düzenli ve programlı olunmalı.
- 8-Ders çalışmak için rahat edilebilecek yer seçimi önemsenmeli.
- 9-Elden gelen gayret gösterilmeye çalışılmalı.
- 10-Dersi tam anlamadan diğer konulara geçilmemeli.
- 11-Öğrenilenler pratik itibarı ile uygulanabilir düzeyde ise uygulanmalı.
- 12-Öğrenmekten soğutacak, bilgi düşmanı yapacak kişilerle ilişki kesilmeli.
- 13-Öğretenlere karşı saygılı ve mütevazı olunmalı. (1)

2. Parca:

İlim Yolu, Cennet Yoludur

Yaşayışına düzgün bir yön vermek ve başkalarına Allah'ın rızasını gözeterek öğretmek için ilim tahsil eden kimse Allah yolundadır ve Allah'ın hoşnut olduğu bir işle meşgul demektir. Kesir İbn Kays (radiyallahu anh) anlatıyor:

Ben Dimaşk (Şam) Camii'nde Ebû'd-Derdâ'nın yanında oturuyordum. Bir adam geldi ve:

"Ey Ebû'd-Derdâ, Peygamberimiz'den rivayet ettiğini duyduğum bir hadis-i şerif için Peygamberimiz'in şehri olan Medine-i Münevvere'den geldim." dedi. Ebû'd- Derdâ, adamın esas geliş maksadının bu olup olmadığını öğrenmek için ona:

"Şam'a ticaret için gelmiş olabilir misin?" diye sordu.

Adam:

"Hayır, öyle bir iş için gelmiş değilim." dedi. Ebû'd- Derdâ:

"Hadis öğrenmekten başka bir iş için gelmedin, öyle mi?" diye sordu. Adam:

"Hayır, rivayet ettiğini duyduğum hadisi senden dinlemekten başka iş için gelmedim." dedi. Ancak böyle bir cevabı, yani adamın gerçekten de Allah rızasını gözettiğini anladıktan sonradır ki Ebû'd-Derdâ şöyle söyledi:

"Ben Allah'ın Peygamberinden işittim, şöyle bu- yurmuştı:

'Her kim bir yola girer ve onda ilim isterse, Allah onun için cennete giden bir yolu kolaylaştırır. Melekler ilim öğrenenlere, yaptıklarından hoşlandıkları için, kanatlarını gererler. Göklerde ve yerde olanlar, hatta sudaki balıklar, ilim öğrenen kimseye Allah'tan yardım ve bağış dilerler. İlim sahibinin âbid'den (ibadet edenden) üstünlüğü, ayın diğer yıldızlardan üstünlüğü gibidir. Âlimler, peygamberlerin varisleridir. Peygamberler ne dinar ne de dirhem miras bırakmadılar, ancak ilim miras bıraktılar. Şu halde o ilmi alan büyük paye almış demektir.' (2)

1. Metinde geçen Hadisi kendi cümleleriniz ile yazili olarak aciklayiniz !

Kaynak

- (1) Adab-ı Muāşeret, Abdulkadir HALİT, S.125-126
- (2) Adab-ı Muāşeret, Abdulkadir HALİT, S.120-122